

Herziening Bestemmingsplan Flevopoort

Rapportage Luchtkwaliteit

November 2011, afdeling Beleid

Rapportage luchtkwaliteit Flevopoort

1 INLEIDING

2 ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN

- 2.1 Omgevingsplan en Structuurplan Lelystad
- 2.2 Gemeentelijke Visie Vestigingsbeleid (GVV): uitgangspunten

3 WET- EN REGELGEVING

- 3.1 Wettelijk kader
- 3.2 Wettelijke grondslagen luchtkwaliteit
- 3.3 Grens- en richtwaarden
- 3.4 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

4 TOETSING

5 CONCLUSIE

BIJLAGEN

- 1 Nadere achtergrondinformatie luchtkwaliteit

1 INLEIDING

Het college van burgemeester en wethouders van Lelystad heeft zich voorgenomen om het vigerende bestemmingsplan Bedrijventerrein Lelystad-Zuid ("Flevopoort") te herzien. Daarmee wordt aangesloten bij verschillende landelijke doelstellingen op het gebied van de actualisering, standaardisering en digitalisering van bestemmingsplannen. Als invulling van de actualisatie is een luchtkwaliteitsstudie noodzakelijk waarbij de gevolgen van de voorgenomen activiteiten in relatie tot de ontwikkeling van het gebied vorm wordt gegeven.

Dit rapport maakt onderdeel uit van het nieuwe bestemmingsplan als een vereiste vanuit de Wet Milieubeheer in het kader van luchtkwaliteit. In dit rapport worden de gevolgen op leefniveau voor de componenten NOx en fijn stof (PM10) beschouwd.

Het volgende is in dit rapport uitgewerkt:

- Achtergronden en uitgangspunten;
- Wet- en regelgeving;
- Bepaling gevolgen emissies naar de lucht;
- Toetsing;
- Conclusie.

2 ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN

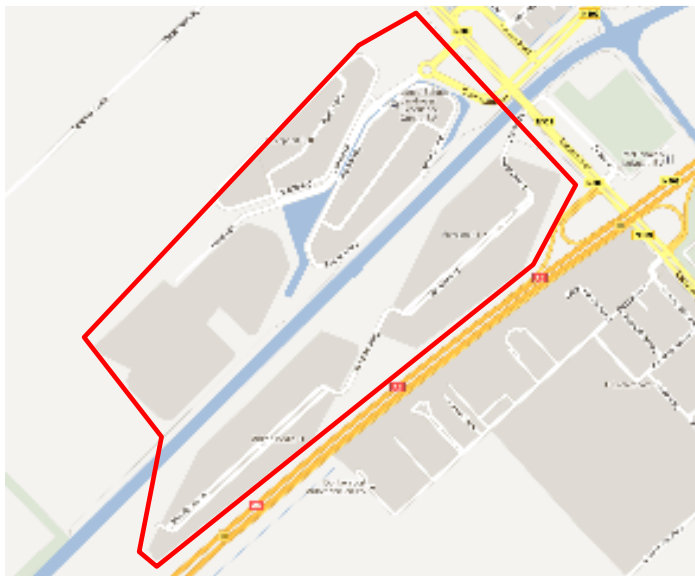
2.1 Omgevingsplan en Structuurplan Lelystad

Vanuit de provincie wordt aan de gemeenten kenbaar gemaakt dat zij bij de ontwikkeling van bedrijvigheid rekening moeten houden met de karakteristieken van de gemeenten en dat voor behoud hiervan maatwerk nodig is. Afgesproken is dat gemeenten een Gemeentelijke Vestigingsvisie (GVV) opstellen. Een GVV is een strategische visie op werklocaties, waarin voor bestaande en toekomstige werklocaties het beoogde locatietype is opgenomen. Per werklocatie wordt een profiel geschetst van de typen bedrijvigheid die er gevestigd kunnen worden en hoe de toetsingscriteria per locatietype zijn uitgewerkt.

In het vastgestelde structuurplan en het GVV heeft de gemeente Lelystad haar visie op de verdere ontwikkeling en verbetering van de bedrijventerreinen, zoals ondermeer voor Flevopoort, waar het industrieel-logistiek profiel vorm gaat krijgen. Het gemeentelijke beleid is verwoord in het Structuurplan Lelystad 2015 (vastgesteld d.d. 7 april 2005). Speerpunten voor dit terrein zijn herstructurering van het ruimtegebruik en van de infrastructuur en het stimuleren van duurzaamheid.

2.2 Gemeentelijke Visie Vestigingsbeleid (GVV): uitgangspunten

In de GVV geeft de gemeente aan op welke wijze zij invulling geeft aan de bestaande en toekomstige werklocaties en welke beleidsregels zij daarbij hanteert. Flevopoort is het jongste bedrijventerrein van Lelystad en beschikt over een hoogwaardige en representatieve inrichting. Het Flevopoort-terrein ligt tegenover het bedrijventerrein Larserpoort direct aan de A6. Flevopoort heeft een oppervlakte van 80 ha netto, verdeeld over vijf clusters. De clustervorming maakt het mogelijk om de grondafname te laten variëren vanaf 1.000 m² tot meerdere hectaren, zodat een breed spectrum aan bedrijven zich kan vestigen. Voor de sectoren industrie, handel en dienstverlening is Flevopoort een aantrekkelijk bedrijventerrein. Tevens bestaat er de mogelijkheid voor de vestiging van kleinschalige woon-werk locaties. De maximale milieubelasting varieert van niveau 2 tot en met niveau 5, afhankelijk van het cluster waar men zich wil vestigen. Een deel van de clusters 1 en 2 kent een maximale kantoorhoudendheid van 30% met een oppervlaktemaximum. Vooral de clusters 1 en 2 van Flevopoort zullen nog volop ontwikkeld worden de komende jaren.

Figuur 1, Ligging bedrijventerrein.

3 WET- EN REGELGEVING

In dit hoofdstuk wordt de wet- en regelgeving ten aanzien van luchtkwaliteit gegeven. In bijlage 1 is nadere achtergrondinformatie opgenomen.

3.1 Wettelijk kader

De Nederlandse wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit in de buitenlucht vloeit voort uit titel 5.2 van de Wet milieubeheer (Wm) (StB. 2007, 434). Deze wet –“de wet luchtkwaliteit”- is op 15 november 2007 in werking getreden en is de Nederlandse implementatie van de EU-richtlijn voor luchtkwaliteit. Per 1 augustus 2009 is de Wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (implementatie en derogatie luchtkwaliteitseisen) (StB 158, 2009) in werking getreden. Verder behoren de volgende AMvB's en Ministeriële Regelingen tot de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit

- Besluit niet in betekenende mate bijdragen (StB 440, 2007);
- Besluit gevoelige bestemmingen (StB 14, 2009);
- Regeling niet in betekenende mate bijdragen (SC 218, 2007);
- Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (SC 220, 2007; rectificatie SC 237, 2007; wijziging SC 136, 2008; wijziging SC 2040, 2008; wijziging SC 53, 2009; wijziging SC 12182, 2009);
- Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007 (SC 218, 2007);
- Bekendmaking goedkeuring melding Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) (SC13469; 31 augustus 2010).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de bovenstaande wet- en regelgeving.

3.2 Wettelijke grondslagen luchtkwaliteit

De Wm biedt de volgende grondslagen voor de onderbouwing dat een plan voldoet aan de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit:

1. Het project leidt niet tot overschrijding van grenswaarden (art. 5.16 lid 1 sub a);
2. Het plan draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub c);
3. Er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van het project is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 1);
4. Er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van een door het project optredend effect of een met het plan samenhangende maatregel is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 2);
5. Het project is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub d).

Wanneer een plan voldoet aan één van bovenstaande grondslagen, kan het wat luchtkwaliteit betreft doorgang vinden. In het geval dat een plan de ontwikkeling van een gevoelige bestemming betreft,

zijn ook art. 5.16a uit de Wet milieubeheer en de bepalingen uit het Besluit gevoelige bestemmingen van toepassing.

Bijdragen “niet in betekenende mate”

Projecten waarvan aannemelijk is gemaakt dat ze niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, kunnen in overschrijdingssituaties conform de Wm toch gerealiseerd worden. Hiervoor wordt een grens gehanteerd van 3% van de jaargemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Dit betekent dat voor NO₂ en PM₁₀ projectbijdragen zijn toegestaan van maximaal 1,2 µg/m³ in situaties waarin de jaargemiddelde concentraties de grenswaarde overschrijden.

Gevoelige bestemmingen

In het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling of uitbreiding van gevoelige bestemmingen in de nabijheid van provinciale en rijkswegen. Meer informatie over de bepalingen ten aanzien van gevoelige bestemmingen zijn opgenomen in bijlage 1.

3.3 Grens- en richtwaarden

In de Wm zijn grenswaarden en richtwaarden opgenomen voor concentraties van stoffen in de buitenlucht. Voor grenswaarden geldt dat het voorgeschreven kwaliteitsniveau moet zijn bereikt en vervolgens in stand moet worden gehouden. De grenswaarden uit de Wm zijn in tabel 1 opgenomen.

Voor richtwaarden geldt dat het voorgeschreven kwaliteitsniveau zoveel mogelijk moet zijn bereikt en dat het, waar aanwezig, zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden. In de Wm zijn richtwaarden opgenomen voor de stoffen benzo(a)pyreen (1 ng/m³, jaargemiddeld), arseen (6 ng/m³, jaargemiddeld), cadmium (5 ng/m³, jaargemiddeld), nikkel (20 ng/m³, jaargemiddeld) en ozon¹.

De concentraties van stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) zijn in de Nederlandse situatie het meest kritisch ten opzichte van de normen en zijn daarom in deze studie beschouwd. Het toetsen van de stoffen stikstofoxiden, lood en ozon is in het kader van dit onderzoek niet relevant (zie bijlage 1) en daarom niet getoetst. De overige stoffen uit de Wm² zijn in Nederland niet kritisch ten aanzien van de normen (TNO, 2008). Deze stoffen zijn in dit onderzoek ook niet beschouwd.

---

¹ De richtwaarden voor ozon zijn 120 µg/m³ (8 uurgemiddelde; mag gemiddeld over 3 jaar maximaal 25 dagen overschreden worden) en 18.000 µg/m³ (uurgemiddelde; voor de periode van 1 mei tot en met 31 juli, gemiddelde over 5 jaar). De richtwaarden dienen op 1 januari 2010 zoveel mogelijk bereikt te zijn. De genoemde richtwaarden zijn van kracht tot 2020. Vanaf dan worden er strengere richtwaarden van kracht.

² Zwaveldioxide, koolmonoxide, benzeen, arseen, cadmium, nikkel, benzo(a)pyreen

Tabel 1. Grenswaarden uit de Wm.

Stof	Grenswaarde	Toetsingsperiode
SO ₂ (zwaveldioxide)	125 µg/m ³	24 uurgemiddelden, mag max. 3x per kalenderjaar overschreden worden
	350 µg/m ³	Uurgemiddelde, mag max. 24x per kalenderjaar overschreden worden
NO ₂ (stikstofdioxide)	40 µg/m ³	Jaargemiddelde
	200 µg/m ³	Uurgemiddelden, mag max. 18x per kalenderjaar overschreden worden
NO (stikstofoxiden)	40 µg/m ³	Jaargemiddelde, uitsluitend van toepassing op specifieke gebieden (zie bijlage 1)
PM ₁₀ (fijn stof)	50 µg/m ³	24 uurgemiddelden, mag maximaal 35 maal per kalenderjaar overschreden worden.
Pb (lood)	0,5 µg/m ³	Jaargemiddelde
CO (koolmonoxide)	10.000 µg/m ³	8 uurgemiddelde
C ₆ H ₆ (benzeen)	5 µg/m ³	Jaargemiddelde

Derogatie en tijdelijke grenswaarden NO₂ en PM₁₀

Op 7 april 2009 heeft Nederland van de Commissie van de Europese Gemeenschappen derogatie verkregen voor het voldoen aan de normen voor NO₂ en PM₁₀. De Commissie heeft Nederland voor PM₁₀ derogatie verleend tot 11 juni 2011 en voor NO₂ tot 1 januari 2015. Dit betekent dat in Nederland vanaf die data aan de grenswaarden voor NO₂ en PM₁₀ moet worden voldaan. Uitzondering hierop vormt de agglomeratie Heerlen/Kerkrade. Hiervoor geldt voor NO₂ dat in 2013 aan de grenswaarden moet worden voldaan.

Voor de concentraties PM₁₀ gelden tot en met het aflopen van de derogatietermijn op 11 juni 2011 de volgende tijdelijke grenswaarden:

- PM₁₀: 48 µg/m³ als grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie;
- PM₁₀: 75 µg/m³ als grenswaarde voor de etmaalgemiddelde concentratie; deze mag maximaal 35 keer per jaar overschreden worden.

Voor de concentraties NO₂ gelden tot en met het aflopen van de derogatietermijn op 1 januari 2015 de volgende tijdelijke grenswaarden:

- NO₂: 60 µg/m³ als grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie;
- NO₂: 300 µg/m³ als grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie; deze mag maximaal 18 keer per jaar worden overschreden worden.

Toekomstige grenswaarden en plandrempels PM_{2,5}

Vanaf 2015 geldt er voor PM_{2,5} een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentraties van 25 µg/m³. Tot die tijd geldt vanaf 1 januari 2008 een plandrempel voor de jaargemiddelde concentratie van 30 µg/m³. Deze plandrempel wordt elk jaar met jaarlijks gelijke percentages verminderd tot 25 µg/m³ in 2015. Tot die tijd kunnen plannen die voldoen aan de plandrempel doorgang vinden.

De Europese richtlijn stelt het vaststellen van de kwaliteitsniveaus van de concentraties PM_{2,5} nog niet verplicht. Daarnaast moeten voor het berekenen van PM_{2,5}-concentraties nog adequate meet- en rekenmethoden gerealiseerd worden (stand 2010). Om deze redenen zijn de effecten op de PM_{2,5}-concentraties niet berekend.

3.4 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) voorziet in een programmatische aanpak van de luchtkwaliteit in Nederland. Het NSL bevat alle projecten die de luchtkwaliteit verslechteren en alle maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren. Doel van het NSL is dat in Nederland vanaf 2011 aan de Europese normen voor fijn stof (PM₁₀) en vanaf 2015 aan de Europese normen voor NO₂ wordt voldaan. Projecten die in het NSL zijn opgenomen, kunnen doorgang vinden wanneer het betreffende project zoals het uitgevoerd gaat worden past binnen het NSL of er in ieder geval niet mee in strijd is. De projecten staan beschreven in de bijlage van het NSL. Actualisatie van projecten en of nieuwe projecten kunnen gemeld worden bij de minister, die hier goedkeuring voor kan verlenen.

Het NSL is door de (toenmalige) minister van VROM, met in achtneming van de opmerkingen van de Europese Commissie en in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad en gehoord de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op 30 juli 2009 vastgesteld en op 1 augustus 2009 inwerking getreden. Vanaf de inwerkingtreding heeft het NSL een doorlooptijd tot 1 augustus 2014.

Wanneer een project is opgenomen in het NSL kan bij toetsing in het kader van de wet luchtkwaliteit worden volstaan met een verwijzing naar het NSL, zoals beschreven is in grondslag d van artikel 5.16 lid 1 sub d. Berekeningen zijn dan niet meer noodzakelijk. Wel dient een vergelijking van de in het NSL opgenomen projectkenmerken plaats te vinden met de uiteindelijke omvang van het project in het bestemmingsplan. Op basis van deze kenmerken dient aannemelijk te worden gemaakt dat het plan "past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit".

4 TOETSING

Op grond van artikel 5.16 lid 1 onder d, en lid 2 onder d van de Wet milieubeheer kan een bestemmingsplan dat gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit, worden vastgesteld indien dat bestemmingsplan betrekking heeft op een project dat is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of in elk geval niet in strijd is met een op grond van artikel 5.12 lid 1 of artikel 5.13 lid 1, vastgesteld programma. Dit programma betreft het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

In het NSL is het vigerende bestemmingsplannen "Bedrijventerrein Lelystad-Zuid (Flevoport)" onder project IB-nummer 101. In de bijlage NSL wordt dit project als volgt beschreven:

Projectnaam	Lelystad Flevoport
Projectnummer	F8
Regio	Flevoland
Bevoegd gezag	Gemeente Lelystad
Type	Gemengd bedrijventerrein (4)
Omvang	82 ha bedrijventerrein
Hoofdontsluiting	Flevoport wordt ontsloten via de Oostranddreef en de Larserdreef
Project effect	Dit project is meegenomen in de gemeentelijke verkeersprognose welke gebruikt is voor de saneringstoolberekeningen
Realisatiebesluit	Tussen 2007 en 2011
Datum ingebruikname	Voor 2011
Fasering	2011: 82 ha bedrijventerrein
Bron	Afdeling Economische Zaken (Provincie Flevoland)
Ligging (x,y of evt. kaartje)	168000, 499.000
Overige opmerkingen	

Tabel 2: beschrijving Flevoport in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Er zijn geen veranderingen te verwachten in de omvang en/of routing van (vracht)verkeer. Het nieuwe bestemmingsplan voldoet met deze projectkenmerken, zoals beschreven in dit bestemmingsplan, aan de in het NSL opgenomen projectkenmerken, zodat het project gerealiseerd kan worden conform de Wet milieubeheer.

5 CONCLUSIE

Het college van burgemeester en wethouders van Lelystad heeft zich voorgenomen om het vigerende bestemmingsplan “Bedrijventerrein Lelystad-Zuid (Flevopoort)” te herzien. Daarmee wordt aangesloten bij verschillende landelijke doelstellingen op het gebied van de actualisering, standaardisering en digitalisering van bestemmingsplannen. Als invulling van de actualisatie is een luchtkwaliteitsstudie uitgevoerd waarbij de gevolgen van de voorgenomen activiteiten in relatie tot de ontwikkeling van het gebied is vormgegeven.

Het nieuwe bestemmingsplan voldoet met de projectkenmerken, zoals beschreven in dit bestemmingsplan, aan de in het NSL opgenomen projectkenmerken, zodat het project gerealiseerd kan worden conform de Wet milieubeheer.

BIJLAGE 1 ACHTERGRONDEN WET- EN REGELGEVING LUCHTKWALITEIT

Limitatieve lijst van te toetsen besluiten

De Wm heeft een limitatieve lijst van te toetsen besluiten aan de luchtkwaliteitseisen. Artikel 8.19 Wet milieubeheer meldingen, Verkeersbesluiten en besluiten op basis van Wro artikel 3.64 (uitwerkingsbesluiten onder een bestemmingsproject) zijn uitgezonderd.

Niet getoetste stoffen

Het toetsen van de stoffen stikstofoxiden, lood en ozon aan de normen uit de Wm is in het kader van dit onderzoek niet relevant.

Voor stikstofoxiden (NOx) is toetsing alleen relevant voor specifieke ecosystemen. Het betreft hier gebieden met een oppervlakte van tenminste 1000 km² die gelegen zijn op een afstand van tenminste 20 km. van agglomeraties of op een afstand van tenminste 5 km. van andere gebieden met bebouwing, van inrichtingen of van autosnelwegen. In de Wm is voor NOx een grenswaarde opgenomen voor de bescherming van vegetatie in deze gebieden welke naar het oordeel van het bevoegde bestuursorgaan bijzondere bescherming behoeft. Op de onderzoekslocaties van dit onderzoek is dit niet van toepassing. Toetsing aan deze norm is daarom voor deze studie niet relevant.

Voor lood is toetsing in de Nederlandse situatie niet relevant omdat de achtergrondconcentratie en emissies van lood dusdanig laag zijn, dat de concentraties zich volgens metingen van het RIVM ruimschoots onder de norm bevinden (TNO, 2008).

Langs wegen geldt in het algemeen dat de door het verkeer uitgestoten stikstofmonoxide (NO) relatief snel (binnen enkele minuten) reageert met de in de atmosfeer aanwezige ozon en daarbij stikstofdioxide (NO₂) vormt. Als gevolg van de verkeersemissies op de weg neemt de concentratie ozon af (TNO, 2008).

Toepasbaarheidsbeginsel

In de Rbl 2007 (wijziging december 2008, SC 245, 2008) zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van het voldoen aan de eisen van de EU Richtlijn 208/50/EG, specifiek bijlage III van de Richtlijn met betrekking tot de beoordelingssystematiek. Dit wordt aangehaald als toepasbaarheidbeginsel. De EU richtlijn geeft aan dat de werkingssfeer van de richtlijn betrekking heeft op luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht en niet van toepassing is op:

- werkplekken in gebouwen en/of inrichting van ondernemingen;
- locaties waar wetgeving voor arbeidsomstandigheden geldt;
- locaties (in de buitenlucht) die voor publiek gewoonlijk niet toegankelijk zijn.

In de Rbl 2007 zijn conform de EU richtlijnen bepalingen opgenomen ten aanzien van locaties waar de luchtkwaliteit niet beoordeeld hoeft te worden. Dit zijn de volgende locaties:

- locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is;
- op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen, waarop alle relevante bepalingen met betrekking tot gezondheid en veiligheid op het werk gelden;
- op de rijbaan van wegen en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang tot de middenberm hebben.

Daarnaast bevat de Rbl 2007 bepalingen ten aanzien van de situering van rekenpunten⁷ voor het bepalen van de luchtkwaliteit. Hierbij is ook het blootstellingcriterium een bepalende factor. Het is verplicht de luchtkwaliteit te beoordelen voor een punt waar de hoogste concentraties voorkomen waaraan de bevolking rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden blootgesteld gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van de betreffende grenswaarde significant is.

Gevoelige bestemmingen

Op 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen in werking getreden. Met dit besluit wordt beoogd om te voorkomen dat er gevoelige bestemmingen in overschrijdingssituaties langs drukke wegen ontwikkeld worden. In het besluit zijn de volgende gebouwen (incl. bijbehorende verblijfsterreinen) als gevoelige bestemming aangemerkt:

- gebouwen ten behoeve van basisonderwijs, voortgezet onderwijs of overig onderwijs aan minderjarigen;
- gebouwen ten behoeve van kinderopvang;
- verzorgingstehuis, verpleegtehuis, bejaardentehuis;
- combinaties van de bovengenoemde functies.

Conform het Besluit geldt er een onderzoeksplicht voor realisatie- of uitbreidingsprojecten van gevoelige bestemmingen binnen een afstand van 300 meter en 50 meter vanaf respectievelijk een rijksweg en een provinciale weg. Wanneer een nieuwe gevoelige bestemming geheel of gedeeltelijk binnen die zone wordt voorzien en wanneer op die locatie sprake is van een (dreigende) overschrijding van een grenswaarde voor NO₂ of voor PM₁₀, is realisatie alleen toegestaan indien dat niet leidt tot een toename van het aantal ter plaatse verblijvende personen. Bij uitbreiding van een bestaand gebouw is een toename van ten hoogste 10% van het aantal reeds verblijvende personen in het overschrijdingsgebied toegestaan.